

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane

80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila

delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastonj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 2.

V Ljubljani, 26. novembra 1896.

Letnik III.

V znamenju ostudnosti in lažij.)*

Iz Trnovega.

Majhni, toda pogumni »Glasnik« prišel je tretji »bojni ples« zoper svoje sovražnike. Neštevilni so, močno nosijo po koncu glave; toda ni se jih bati, ker njihova mogočnost je nenaravna, od judov vzdrževana. Junaki so le v napadanju in zabavljanju (zlasti zoper črne suknje); saj v njihovih glasilih ne bereš drugega. Redko naletiš na kako drobtinico, ki bi bila res hrana za um in srce, ali po njihovem za želedec. »Glasnik« se dobro zaveda svoje naloge. »Na boj!« vabi svoje somisljenike z lepimi, pomenljivimi besedami:

„Zvoni doni, zvon kristalni,
Zvon krščansko-socijalni!“

Da! Zvon je budil naše dede in klical na boj proti Turkom, zvon naj kliče tudi vse, količkaj dobro in pametno misleče v krščansko-socijalni tabor, ker le v tem je rešitev, v tem boljša bodočnost. Primero med Turki in sociji prepuščamo bralcem. Veliko jih je med njimi, ki masé ušesa resnici in grde in blaté vse, kar je krščanskega. Ti ne bodo čuli »zvona«, te je treba storiti neškodljive, uničiti jih. V prvi vrsti to velja »janičarskemu Delavcu, Svobodi« in seveda njihovim generalom. Proti tem naj »Glasnik« vabi na boj:

„Udri, mahni meč zmagalni,
Meč krščansko-socijalni!“

(Sicer ponarejena verza, ker jaz nimam pevske žilice, vendar pa sta E. K—ovih vredna.)

Da! Zadnji čas je, da zgrabimo vsi za ta meč in ga vihtimo vsak po svoji moči. Nihče, ki se zaveda težavne, a prevažne naloge kršč. socijalne organizacije, naj ne drži križem rok! Kdor ne more drugega, naj sega po »Glasniku«, naj ga širi dalje, pridobiva privrženec, zaveznikov. Naša naloga je braniti se in napadati sovražnika in tako širiti svojo moč. Napada nas

*) Svojega lista nismo dosedaj omadeževali s pohujšljivim pisarjenjem. Toda vsaj jedenkrat naj tudi tisti naši bralci, ki nimajo priložnosti brati »Delavca«, razvidijo smer in pisanje tega lista. Opozarjamo še, da noben pijan surovec ne rabi tako grdih izrazov, kot jih »Delavec« piše. Tistih seveda ne moremo prijavljati. Vsprejeli smo torej sledeči dopis (dobili smo jih več o ti stvari), da vnamemo tembolj vse, kar je poštenega na Slovenskem proti satanski zlobnosti soc. dem. glasil.

Op. ur.

nasprotnik redno po svojih časopisih in na shodih; zato je vsacega dolžnost, ki zna in more, te napake, te laži pobijati z »uma svetlim mečem«, s peresom in besedo v »Glasniku«, po shodih, med ljudstvom. Vsakdo stori svojo dolžnost v svojem delokrogu! »Krščanski delavci združite se«, »naročujte Glasnik«, »zahtevajte Glasnik po gostilnah«, »podpirajte kršč. soc. organizacijo«, agitujte za Glasnik« in zmaga je naša, ker naš prapor, naša zastava je sv. križ. In le »v tem znamenju boš zmagal.« To znamenje je zdrobilo glavo staremu paganstvu, to znamenje bo uničilo nove pagane. Toraj naprej zastava naša! Naprej v prvi vrsti proti »Delavcu« in »Svobodi«, ki dobro znata obrekovati in sramotiti, a nič koristnega, niti nič, svoje bralce »že na tem svetu zveličalnega« ne vesta povedati. V oči jih bode k večjemu kaka siromašna kaplanska bira, a judovski krivični milijoni so jima nedotakljivi.

Tudi »Delavec« št. 33. z dné 8. t. m. se odlikuje po surovem obrekovanju zlasti v dopisu iz naše Ilirske Bistrice. Pripoveduje in kvasi namreč svojim res pomilovanja vrednim bralcem, kako je bil »sodrug« Kranjc oproščen v pravdi s kaplanom R. od tožbe obrekovanja. Ne vemo, če je naš čevljar Kranjc kaj zelo ponosen na nezasluzene naslove: »sodrug«, »socijalist«. Upamo, da še ni tako daleč v soc. demokraciji. Tudi ne mislimo kaplana R. braniti pred »Delavcem«, kateri bi ga moral spoštovati, ako bi res imel trohico srca za ljudstvo, vzlasti za kmete, katerim je ravno R. mnogo pomogel. Toda pri soc. demokratih pravičnosti, in doslednosti iskati, je zastonj, je neumno. Dosledni so samo v sovrastvu do — duhovnikov, do cerkve, do vsega dobrega, in koristnega.

Hočemo pokazati s sledečimi vrsticami le vsem, ki imajo še nekoliko resnicoljubnosti, nekoliko možgan, kako se iz samega »Delavca« razvidi, da zna nesramno obrekovati in lagati. Lahkoverni bralec, ki si précej veroval nesramno laž, pojdi in beriva še enkrat ostudni dopis iz Il. Bistrice! »Delavec« piše o omenjeni obravnavi: »Neka priča izjavila je moj obravnavo, da je prišla v njeno gostilno neka okoli 30 let stara nji neznana (!) ženska . . . — in dolgih, neslovničnih, nelogičnih, nasprotujočih besedij in lažij kratka vsebina je ta, — da

je ta ženska šla h kaplanu R. »ker je slisala, da gre kuharica stran«, in bi službo ona rada dobila. Pozor dalje bralci! Priča povprašala je nato žensko (ki je ravno od R. prišla (!)), poznali ona g. R., ker povprašuje po njem. Ona pa ji je nato odgovorila, da je bila lanske leto pri g. R., da je ona na vrata potrkala in je prišel iz sobe (na hodišču seveda, kjer so navadno vedno kmetje, ki hodijo v posojilnico, katera je skupna last več strank), jo je objel in začel kuševati; ponujal ji je tudi desetak, katerega pa ona ni sprejela . . .

Dovolj za enkrat ostudne laži! Mislim, da vso njihovo ostudnost vsakdo že iz navedenih samih »Delavčevih« besedij spozna. Ako bi »Delavec« o najbolj zgubljenem razuzdanem soc. demokratu — pijancu prav tako pisal, mu razsoden človek ne bo verjel, ker on svojo nesramno laž s svojimi neokornimi in še premalo po peklensko premišljenimi besedami — sam izda in se sam obsodi jednako onima starcema, ki sta hotela nedolžno Suzano nečistega dejanja obdolžiti, a sta sama — v jama padla. Zgubljeno »Delavče«, ki po sebi čevlje meriš, kdo bode pač tebi verjel, da bo kedo kar prvi ženski in povrhu »neznani«, padel okolu vratu in jo »objel«, »kuševal«, in to zunaj na hodišču, ko »je prišel iz sobe.« In ta ženska ki ni sprejela desetaka, se ni pustila objeti in je celo to hudobijo trnovskega kaplana prav v gostilni nasproti kaplanovega stanovanja pripovedovala (!) ta ženska pride čez jedno leto zopet h kaplanu, ker je slisala, da gre tamošnja kuharica stran. »K izjavi te priče ne dostavljamo nikakega komentara.« Tako zaključí hudobno »Delavče« svojo peklensko zlobno poročilo.

A mi pa moramo dostaviti: Imenovana priča Marija Bradelj je bila vsled tega zavoljo obrekovanja — obsojena v zapor. In samo zato, ker je iz usmiljenja zanjo prosil g. Rudolf, se ji je zmanjšala kazen.

Pri nas ne dobite tako neumnega človeka, da bi »Del.« pisarijo verjel; tudi soc. demokratje sami se ga sramujejo. Neki »Del.« privrženec je pri nas omenjeno številko vrgel ob tla in jo z nogami pohodil. »Delavec« zapisuje obrekovanje, kazen zanje pa zamolčuje. Kakšno postopanje je to? Ali nima res noben »Delavčev« bralec prav nobene vesti?

Da! Pametnemu bralcu ni treba komentara in pobijanja tvojih ostudnih obrekovanj, ker jednak si skorpijonu, ki sam sebe piči. Tudi ti greš v sovraštvo do nas tako daleč, da niti misliti ne znaš in ne moreš in sebe pikaš in pobijaš.

Prav isti dopisnik iz Il. Bistrice pripoveduje dalje: »Na Klanem, iz 1½ ure oddaljene fare od Il. Bistrice, odpeljal je orožnik duhovnika Š. v zapor, in to zaradi sodomskega in gomorskega greha.« Grozna laž se razvidi odtod, ker pri nas ni nobenega 1½ uro oddaljenega kraja, ki bi se klical Klana. Več nego 4 ure od nas je ob istersko-hrvaški meji je neka vas s tem imenom. A tudi za tam je »Delavčeva« vest — zlagana.

S tem, ker je lažljivo zavlil popis, se je zavaroval »Delavec« proti vsaki tožbi. Kedor bi hotel »Del.« prijemati in mu dokazovati, da v Klani nobeden ne vé o njegovi trditvi, in da se je zlagal, bi se brz izgovoril, češ: nisem mogel misliti tiste Klane, ker tista je dlje od Il. Bistrice nego 1½ ure. — Komur se ne gabi taka »Delavčeva« pisava, mu ni več pomagati.

Imeli bi se mnogo povedati, ali perilo je preveč umazano, sklene hudobno dopis. Da! Tudi mi bi imeli še mnogo zapisati, pa je škoda časa, črnila in popirja za odgovori na take hudobne, neumne laži. Svetujemo le »prifeknemu« dopisovalcu iz Il. Bistrice in vsem drugim, ki niso nič boljši, nič bolj odprte glave, naj vendar tako laž »poštudirajo«, da se bo vsaj za prvo silo priprostemu človeku nekoliko verjetna zdela, ker drugače jim niti ljudje, kakor je »sodrug« Kranjc, »sodruginja« Bradelj, ne bodo na limanice šli. Naj še konečno omenjam, da ima »Delavec« št. 33 11 dopisov »Od blizu in daleč«; v petih (!) obdeluje duhovne očete za večno zveličanje. Ne pozabi tudi škofa, o katerem kar neki »kaplan« (!) zabavlja. Ta »kaplan« je morda celo soc. dem. predebela laž. V ostalih se pa hvali neslani Kristan, kje vse je oznanoval svoj evangelij. Toda če je povsod take otrobi vezal, take kvasil, povsod take »zavngavil«, kot jih »ongavi« v prvem dopisu, potem pa ubogi pomilovanja vredni poslušalci. (Zlasti v Št. Petru, kjar je 1½ ure »krainiš«, 1 uro »tajč« poongavil!)

»Glasnik« takemu nevemimenu (morda ongavu) boš pa že kos, četudi imaš od njega naslov »najostudnejšega lista«, katerega pa ti po vsej pravici — hvaležno odkloniš najnajostudnejšemu, najlažnjivejšemu »Delavčetu.«

Mračnjak.

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani je izdalo v 46. in 47. tednu 42 gl. 90 kr. za podporo svojim obolelim članom. — V društvene namene so darovali 14. t. m. umrli društveni ustanovni član velečastni gospod dr. Henrik Pauker, knezsk. gen. vikar 50 gl. č. gg. Franc Špendal, župnik v Trziču, 2 gl. 20 kr. in Fr. Jersič, župnik v Podsentjurju, 70 kr. Bog bodi plačnik in obudi mnogo posnemalcev! — V nedeljo, dné 6. decembra t. l. priredi društvo javen shod v prostorih Ferlinčeve gostilne z nastopnim vspešnim: Vsprejem novih članov, volilna pravica za mestni zbor, državna podjetja s posebnim ozirom na tobačne tovarne, stanovanja in raznoterosti. Želeti je mnogobrojne vdeležbe. — Z ozirom na razna vprašanja glede bolniške podpore se opozarja na sklep Il. občnega zbora, da se bolniščina računa vedno od tistega dne, ko se član zglašuje da je obolel. Na čas bolezni pred zglašitvijo se ne more ozirati. — Konečno se opozarjajo oni društveniki, ki imajo knjige iz društvene knjižnice že nad mesec dni, da jih v kratkom vrnejo, da koncem leta ne

nastane kak nered in jih lahko dobe v roke tudi drugi društveniki.

Delavsko konsumno društvo je imelo v zadnjem polletju 20.766 gld. 97 kr. prometa, ter štelo 260 združnikov. Prodalo se je 320 kg. bobove kave, 800 kg. riža, 3410 komadov razne sladne kave, 7940 kg. moke, 400 kg. sira, 917 kg. soli, 1410 kg. petroleja, 70,32 l. vina, 922 kg. jedilnega olja, 150 kg. salami, 4090 kg. sladkorja in raznih drugih potrebnih stvari. Društvo si je oskrbelo 120 hl. tirolskega vina kot mošt, pri katerem je prihranilo okroglih 150 gld. Vina ima v zalogi okroglih 200 hl. v vrednosti 4000 gld. To je znamenje da je predstojništvo delavno za združni ugled tudi na zunej. Vino najnižje vrste se je preiskalo v c. kr. preiskovalnici v Klosterneuburgu, ter postavno našlo kot zdravo in pitno vino.

Iz Zagorja. V zadnjem dopisu iz Zagorja sem čital, da je Kristan na Dunaju na nekem shodu rekel, da uči samo socijalna demokracija prav Kristusov nauk. Prašam Kristana in njegove vrste misijonarje, ali so v resnici taki norci ali imajo samo tiste za norce, katerim to oznanujejo. Nauk Kristanov, Čobalov in sploh takih agentov bi se moral tako le tolmačiti: »Ljubi svojega bližnjega veliko bolj kakor samega sebe! Ljubi socijalistične agitatorje toliko, da boš vedno slabo živel in kar največ boš mogel, si pritrgal zanje, Čobal in Kristan naj se sprehajata in njima naj se dobro godi.« Kedo bi še porajal na stavek, »kdor ne dela, naj tudi ne je.« Čobal in Kristan poskusita no in vzemita kramp in lopato v roke in v jamo pojta delat celi dan kakor tisti, katerim oznanujeta pravi Kristusov nauk, da bota pokazala, da v resnici to mislita, kar učita. Tiste goldinarje pa, katere vidva dobita na mesec po nedolžnem, razdelita med bolne ali pa udove ali sirote kakega terpina, ki je že brez haska znesel precej grošev v vaš zakelj. Tega da se je Kristan jezil pod hruško nad kaplanom, mu nikakor ne zamerim. Ako hoče biti štaliran agent, kakor je sedaj, mora zabavljati proti duhovnikom in veri, katera mu je bila tudi 15. t. m. pri Perlesu na poti. Saj vem, da morate g. Kristan, tako plesati, kakor Vam židovski vodje žvižgajo. I, služba je služba. Zato se tudi ne spuščamo v resen boj s takimi možmi, kot sta Kristan in Čobal, najeta socijalna demokratska agenta, ki živita le od trdo prisluženih grošev zaslepljenih delavcev. Za danes dovolj, drugičkrat še kaj več gospodje agentje. Dokler ne boste pa vi nas v miru pustili in se ne boste proti nam drugače obnašali, toliko časa bomo tudi mi zase izvrševali nasuproti vam svoje dolžnosti. Živela krščanska delavska organizacija.

I. I.

Iz Zagorja. V nedeljo 22. t. m. so igrali v našem društvu igro »Mlinar in njegova hči«. Mlinar Črnot je star skopuh, ki noče dati svoje hčerke Micke ubožnemu pa poštenemu Janku. Micka boleha in boleha in nazadnje umrje v cvetu svoje mladosti. Znana po vsem krščanskem svetu, se je ta igra tudi pri nas dobro obnesla. Najhvaležnišo ulogo Micke je imela seveda gđc. I. Pitakova, ki je priloznost izvrstno porabila

in tudi v tej igri pokazala, da je naravna, izborna igralka. Njena teta (gđc. M. Pitakova) je bila sicer prav dobra ženka, vendar pa bi želeli, da bi bil obseg glasov v govorjenju drugi pot malo večji. G. Rems (Janko) je storil iz svoje vloge, kar je bilo mogoče. Pokazalo se je pri tej igri, da ta zmir veseli Rems ni za »javkanje«. Njega najraje poslušamo v komičnih vlogah. G. L. Habat ml. (Črnot) je izvrstno pogodil starega skopuha mlinarja in z lahkoto premagal težave svoje vloge. Kakor v celoti, tako je tudi v posameznostih izvrsten igravec. Pohvalno moramo omeniti tudi grobokopa (A. Zabovnik), ki je svojo vlogo kakor nalašč za-nj ostvarjeno izborno izvršil; gostilničarja Pivka (Fr. Zabovnik). G. Fr. Zabovnik bo enkrat dober igravec. Vdova (gđc. M. Rems) je bila sicer tudi Korenka po božji volji, toda za vdovo, ki ima že tolikega Janka, pa je bila gotovo — premlada. Žena Pivkova (gđc. K. Jugovar) bo enkrat spretna igralka. Dobro so izvedli svoje vloge tudi gg. Bauer kot kmet, Höher kot duhovnik, Pance in Umek kot Črnotova hlapca. — Bodi na tem mestu izrečena pristrčna zahvala blagorodni [g. Milačevi, ki vodi s spretno svojo roko in umom naš oder. Vsemu cenjenemu igralnemu osebju pa kličemo: Vstrajajte, napredujte!

Iz Trbovelj. Nesreče pri nas se vedno bolj pojavljajo, tako pogosto, kot malo kje. V petih dneh bilo je ponesrečenih 7 oseb, in sicer 3 v premogokopu 4 pa zunej jame. Med ponesrečenimi v jami je bil naj bolj nesrečen 62-letni Blaž Štajner. Bil je toliko zdelan in opešan, da je bil že bolj neukreten in se ni mogel tako urno umakniti, zadel ga je velik kamen tako nesrečno, da je bil takoj mertev. Zapustil je staro udovo, katera si ne bo mogla sama kruha služiti. Ubogi Štajner je vedno mislil, da dobi kmalo zaslužen pokojnino, čakal je zaman. Dobil je sicer 7. t. m. pokojnino za večno pod težkim kamnom, katero uživa kot žrtva svojega težavnega slabo plačanega dela. Duši druzega rajnkega pa bodi Bog milostljiv! Kdo bo neki sedaj skrbel za ponesrečenčevu udovo? Vodstvo premogokopa se bo gotovo koliker bo mogoče, ognilo skrbi za ponesrečenčevu udovo. Dasi ravno je rajni mnogo let delal na korist podjetnikom in nazadnje tudi življenje pustil pri delu, bo le njegova udova s prav majhno odškodnino odstranjena. Ali ni tukaj opravičeno kar smo že tolikokrat zahtevali: zakon za preskrbljenje vdov in sirot ponesrečenčev in pohabljenčev. Ako mora ubogi trpin zastaviti celo svoje življenje za svojega podjetnika, je tudi on dolžan skrbeti za njega, ako se ponesreči. Tudi je tukaj očitna potreba, da se že enkrat nastavijo rudniški nadzorniki, kateri bi bili v resnici pravi rudniški nadzorniki. Nadzorniki naj bi ne bili od nikogar odvisni, da bi lahko svobodno svoje dolžnosti izpolnivali. Sedanji nadzorniki ne morejo nič ukreniti, ako bi hoteli, ker jih je premalo in ne morejo nadzorovati, kolikor je potrebno. Še takrat, kadar pridejo, pridejo največ obiskat gospode, namesto pregledovat jame, v katerih se dela. Ako pa nekoliko pogledajo v podjetja, se niti ne upajo reči kaj koristnega za delavca.

Tako se samo skrbi za bogatina nikakor pa ne za trpina. Polni se le kapitalistični zep; žrtva je pa potem pohabljeni ali pa celo mrtvi delavec. — Vrh tega nas pa še trga od jedinega upanja, ki je imamo v sv. vere načelih, judovska socijalna demokracija. Pri nas se je sedaj ustanovilo katol. delavsko društvo vkljub vsemu kriku nasprotnikov. Gostilničarjev ni hotel sprva dati nobeden svojih prostorov novemu društvu. A da se je le pričelo! Udov imamo za začetek lepo število. Bcǵ daj srečo!

Ustanovni shod. (Iz Trbovelj). V nedeljo dne 22. t. m. vršil se je v Trbovljah ustanovni shod katoliškega delavskega društva. Na shod prišel je tudi kot povabljen gost iz Ljubljane urednik Glasnikov in nepovabljen agent g. Čobal iz Zagorja. Ob 3. uri otvori predsednik začasnega odbora g. župnik zborovanje in hoče da bi se volilo predsedništvo zborovanju. G. Čobal in njegova garda so mislili, da so v večini in so predlagali naj bode predsednik Čobal; res se je že g. Čobal obližoval za predsedništvo kakor maček kadar opazuje tiča na drevesu. Toda drugače se je zasukalo, kakor je mislil. Ker je nastal šum in ni bilo ljudstvo zadovoljno, da bi bil g. Čobal pri zborovanju, dal je predsednik besedo Jakopiču in ta je napravil kmalo konec vsemu neredu. Pojasnil je, da zakon nikjer ne zahteva, da bi se moral na takih zborovanjih voliti predsednik in Čobal je s svojo gardo odjenjal. Čudno se nam zdi, da more tako prefrigan in učen gospod tako neumen biti, da misli predsedovati na takem zborovanju, na katerem niti pravice nima kot nepovabljen navzoč biti. Predsednik pozdravi navzoče in nariše v kratkih a jedernatih besedah pomen zborovanju in namen društva, katero se ravno misli vstanoviti. Potem da besedo Jakopiču, kateri v precej dolgem govoru pojasnuje pomen društva nižji stanovi naj se združujejo in skupno mirnim in postavnim potom zahtevajo, kar jim gre. Spodbujal je navzočnike k vstrajnosti in jim dokazoval z mnogimi vzgledi, da le v združenju je moč. Dokazoval je, da le združevanje na temelju krščanske pravičnosti je združenje v pravem pomenu. Vspodbujal je navzoče naj se ne ustrašijo vsakega viharja, kateri pride čez nje. Ljudstvo je sledilo besedam govornikovim z zadovoljnostjo. Temu so bile priče radostni obrazi in burno odobravanje. Le Čobal in njegova garda so se kisto držali ker so videli, da so prav pošteno pogoreli. Po govoru se je predsednik zahvalil v imenu zborovalcev govorniku za poučni govor in spodbujal navzoče k vstrajnosti. Potem je g. kaplan prebral že potrjena pravila in jih natanko razložil in v iskrenih besedah povdarjal, da društvo ni namenjeno v korist duhovnikom kakor se je govorilo, ampak na korist delavcev. Na željo več zborovalcev, kateri so bolj oddaljeni, se je zborovanje prejenjalo in se bo v nedeljo nadaljevalo. Ko Čobal in njega garda le zahteva, naj se da Čobalu beseda, je minula potrpežljivost zborovalcev in so zahtevali, naj popusti Čobal zborovanje, kar je moral storiti, da se mu ni kaj hujšega zgodilo. Potem se je vpisalo blizo 100 udov v novo

društvo, kateremu želimo, naj bi po božjem blagoslovu postalo krepak, nezlomljiv obroč v verigi krščanske delavske organizacije med Slovenci.

Razvedrilo.

Kdo kviri ljudstvo?

(Po Bolandenu priredil Jožef Volc.)

II.

Knez in njegov spremljevalec stopita pred kolodvor kjer je stala dolga vrsta vozov.

»Če vam je ljubše, pa se peljiva do hotela,« reče gospod Kajetan.

»Kdor meni ljudi opazovati, naj se malo vozi, najmanj še v mestih,« odvrne Kogoj. »Pešec marsikaj opazi, kar vozečemu se uide. Idiva toraj kolikor mogoče po ovinkih do gostilne ter glejva, poslušajva, opazujva...«

Rekši obleče površno suknjo, ki ga je docela predrugačila. Bila je črne barve, zelo dolga in zapenjala se je do podvratu.

»Gospod doktor, vi ste kar nakrat postali duhovnik,« reče smehljaje knez.

»Namenoma! Moj črni talar bo — rekel bi — izvrstno ogledalo, v katerem se nama bo kazalo čutenje in misljenje ljudi. Kmalu bode to opazili. Če ijudje nimajo vere, bodo duhovnika gledali po strani, ali pa ga celo sramotili. Če so verni, pozdravljali ga bodo spoštljivo. In to je prav naravno. Duhovnik je oznanjevalec božje besede, delivec zakramentalnih milostij, rekel bi: nositelj vere. Kdor je prijatelj ali neprijatelj vere, je prijatelj ali neprijatelj duhovnika.

»Priznati moram, gospod doktor, da ste v svojih studijah prav tako modri in praktični, kot temeljiti.«

Opazovaje nadaljujeta pot. Srečavajo ju ljudje, ki se ozirajo na mogočno stopajočega doktorja, ne da bi se jim poznalo na obrazu ali kakó v vedenju, so li sovražniki ali prijatelji črnemu talarju.

»To so mlačneži,« razlaga Kogoj. »Ne za, ne proti!«

Kmalu je bilo drugače. Može različnih stanov so se srepe in zaničljivo ozirali po duhovniku. Nekateri so celo pljunili ob njem. Celo neke ženske so strupeno gledale moža v črni suknji in vihale nosove. Pred uhom trafike je stal prodajalec s prekrizanimi rokami ter pogledal mimoidočega namišljenega duhovnika tako osorno in trpko, kot bi bil izpil prav ves jesih in žolč. Ko stopa Kogoj mimo njega, sikne: »Far! Le čakaj, farja zalega! Še videl boš!«

»Čez mero surovo!« reče knez užaljen. »Moža poznam — voditelj je socijalnih demokratov.«

»Menda dokazuje, kako je umeti njihov rek: Vera je privatna reč!« dé Kogoj.

Prideta do visokega obširnega poslopja in se blizata soteski.

Socijalni pogovori.

»Stari grad« pojasni gospod Kajetan. »Zdaj so v njem ljudske šole za zapadni del mesta in višja dekliska šola.«

Kogoj postoji in posluša. Skozi odprta okna je do- nelo petje dekliskih grl.

»Višje učenke se urijo v petju«, reče knez.

»In kako? Čujte vendar!«

Deklice počó :

»Al' me boš kaj rada imela,

Ko bom nosil suknjo belo —

Sabljico pripasano,

Puško pa nabasano?»

»Deklice počó vojaške pesmi v soli — čuden način izobraževanja«, pripomni učenjak z glavó majaje. »Kake predstave, kaka čustva morajo take pesmi vzbujati v mladih deklicah. Nerazumljivo bedasto!«

Stopata po zagati in prideta na odprt, širok trg. Poduk na ljudskih šolah je uprav minil. Razgrajaje so drli dečaki proti domu. Mnogokateri so pričali o duhu, v katerem so izgojevani. Vzrši črni talar, začó divje kričati.

»Ho, ho, strah, far! Čarovnik, jezuit, črnúh!« — In rezali so se zadenjsko, skakali pred namišljenim duhovnikom in mu kazali, osle.

»Ali se mi poberete in umolknete, razposajenci!« zavpije knez razljuten.

»Gospod doktor, prosim, slecite to obleko!«

»Storila je svojo dolžnost — hodi!« de šaljivo Kogoj in sleče talar.

Dečaki opazivši, da se je duhovnik nakrat spre- menil v elegantnega, svetnega gospoda, ostrmé, umolk- nejo in se smeja je razprše.

»Ni li res, gospod Logar, talar je dober za po- skušnjo? Ljudski opazovalec se tudi malih sredstev ne sme braniti, če pride po njih do poučljivega spoznanja. V tem slučaju je moje prepričanje to-le: V mestu Goz- dinje je malo verske zavesti, le-tá izmira, vlada pa brez- versko oduševljenje.«

Tujcema je sledilo nekaj mladih mož, kojih glasni razgovor je pričal, da so ljudski učitelji. Urnih korakov ju prehité in izginejo v bližnji gostilni.

»Za najen namen je zanimivo, da te ljudske od- gojitelje tudi temeljiteje spoznava«, reče Kogoj. »Če vam je všeč, idiva na kosilo za temi gospodi.«

»Prav, gospod doktor! Prepúščam se popolno vašim nasvetom, sosebno še, ker mi razkrivate razmere v dru- žabnem življenju, katerih bi sam niti opazil ne bil.«

Stopita v gostilno.

Šest mladih učiteljev je sedelo ob mizi. Servijetni obročki so pričali, da so stalni gosti. Knez in doktor Kogoj sedeta k isti mizi. Streznik prinese kroznike za juho in kosilo se prične.

»Kje pa je Lipnik danes?« vpraša mož rdeče polne brade. »On je sicer točen pri kosilu.«

»Zabava se še najbrže s svojimi višjimi učenkami«, šali se drugi z vojaško zavihanimi brkami. »On dela pač vse narobe — ima rad pred kosilom sladšóice, mi pa po kosilu.«

(Dalje sledi.)

Socijalni pregled. (Vlada in kapital.) Prošli teden je državni zbor obravnaval Wurmbrandov predlog, naj se vsak hišnik prisili k zavarovanju in naj imajo de- zele pravico zavarovanje vsprejeti v svoj monopol. Pred- log je imel veliko napako, ker je prepúščal deželam, da bi smele tudi kaki zasebni zavarovalni družbi prepustiti monopol. V taci deželah, kjer gospodarijo liberalni hlapei zlatega teleta, bi gotovo dežela ne ustanovila lastne zavarovalnice. Vendar že te drobtine dobrega jedra, ko- likor ga je imel predlog, se je vstrasil veliki kapital. Z vso silo je vplival na poslance in na vlado. Badeni se je imel v tem slučaju odločiti, ali drži s kapitalističnimi izkoriščevalci ali pa z ljudstvom. Pokazal se je presla- bega in potegnil je s kapitalisti. Tri svoje uradnike je poslal v boj proti predlogu in naposled je celo Wurm- branda samega pripravil, da je predlagal, naj se predlog vrne odseku, to je, naj se pokoplje. Dr. Šustersiö je izmed naših poslancev vneto zagovarjal ljudske pra- vice, toda pri glasovanju je zmagal — veliki kapital. Zopet se je pokazalo, da sedanjim državam gospodari samo denarni malik. — (Ženske na vseučilišcih.) Učni minister Gauč je obljubil, da se dovoli ženskam, ki so dovršile kako višjo deklisko šolo, pristop na vse- učilišča. — (Nov obrtni red.) Nekaj novih določb za obrtni stan je sklenil nedavno naš državni zbor. Ve- čina predloge, katere smo lansko leto natančneje ocenjali v »Glasniku« se je prihranila za bodoči državni zbor. — Nove izpremembe se tičejo: a) učne pogodbe. Mojster mora skrbeti za svoje vajence, jih pošiljati v nad- obrtno šolo in če tega ne stori, se mu lahko vzame pra- vica imeti vajence. Če učenec ne izpolnjuje svojih dolž- nosti, vzlasti če ne hodi v obrtno šolo, in če ne napravi skušnje po prestani učni dobi, se mu ta lahko zviša za jedno leto. b) Zadruga bodo odslej ložje sklepale o ustanovitvi skladišč, skupnih prodajalnic itd. Poleg moj- sterske zadruga bo pomočniški odbor, v katerem bodo izučeni in neizučeni delavci. Dozdaj so bili ti ločeni od prvih. c) Bolniške blagajne bodo lahko zadruga osno- vane tako, da bo vsak član vezan pridružiti se jim. Do- zdaj ni bilo te obveznosti. — To je ob kratkem obseg novih izprememb. Zadruga so dobile sicer nekaj več slobodnega gibanja, toda kapitalizem s svojo grdo kon- kurenco, s svojimi konfekcijami, je tudi po novih do- ločbah ostal nedotaknen. Želimo le, naj bi naši obrtniki pridno in v trdni zvezi se poslužili že teh drobtin v zboljšanje svojega propadajočega stanu. — (Mazarska vladna stran) se huđuje nad našo vlado, da pre- malo podpira liberalce in kriči nad njo, zakaj ne dela tako z njihovimi nasprotniki, kot Mazarji, ki z bajoneti pobijajo ljudsko voljo. — (Francoski krščanski so- cijalisti) so imeli od 18. do 23. t. m. shod v Lijonu. Posvetovali so se o vzrokih družabne revščine in o pomočih proti nji. Obravnavali so tri vrste vzrokov: 1. npravno: nevera, odpad od Boga, sebičnost; 2. na- rodno gospodarsko: razvoj strojev, denarna nadvlada, konkurenca, karteli, monopoli, krivični davki; 3. poli-

tično: judovsko-framasonska vlada. Zato so vsprejeli v svoj načrt tudi tri vrste pripomočkov: 1. npravno, 2. narodno-gospodarsko in politično popolnoma v smislu našega socijalnega načrta. Bog živi njihovo organizacijo! — (Socijalni demokratje.) Dne 25. okt. so se pod vodstvom juda — Fajgl-a, juda — Ellenbogna, juda — Berstla, juda — Ingwerja in juda — Adlerja posvetovali zastopniki socijalno-demokratskih rudniških društev. Pri tem je z veliko žalostjo pripovedoval zastopnik ostravskih delavcev, da je v Ostravi od najmanj tisoč bivših socijalno-demokratskih premogokopov ostalo le še 900 pri društvu. Velikanska večina je izprevidela, da jih socijalisti samo goljufavajo. Idrijski, Zagorski, Trboveljski, Köflachski in Leobenski delavci, dajte se prepričati vsaj svojim po zadnji stavki tako prevarjenim tovarišem in pokazite moško hrbet brezvestnim socijalno-demokratskim zapeljivcem. — (Goljufija na borzi.) Te dni so na pariški borzi goljufni spekulanti zatrosili lažljivo novico, da je Rotsild umrl. Vsled tega je nastal grozen strah pri tistih, ki so imeli vrednostne papirje z Rotsildom zvezanih podjetij. V par minutah je padla cena tem papirjem. Goljufi so jih brz kupovali in ko se je za malo časa izvedelo, da judovski kralj Rotsild še živi, so sicer papirji prišli zopet k svoji prejšnji ceni, toda umazani lažnjivci so imeli že na tisoče dobička spravljene v svojih žepih.

Judje. Da so socijalni demokratje judovska stranka, je tako dokazano, da noben pameten človek o tem ne more več dvomiti. Časopise soc. dem. pišejo judje, knjige jim izdajajo in prodajajo judje in tudi zdravijo jih judje. Kjer imajo soc. dem. v bolniških blagajnah besedo, si izberó za zdravnika juda, če je le mogoče. Na Dunaju so skorej brez izjeme sami judje bolniških blagajen zdravniki. Naj navedemo vsaj nekaj imen: Ellenbogen, Kaperl, Bernfeld, Weinstern, Goldstern, Weinstock, Lewy, Kohn, Rosenthal, Lustig, Kahane, Löwy, Zucker, Lövenstamm itd. — Socijalni demokratje so spravili delavce popolnoma pod judovsko komando. — Ubozega kmeta pa judje sami spravljajo pod se, ker je brez varstva. Na dunajski žitni borzi, kjer se določujejo cene žitu, so na krmilu sami judje. Vstani, teptano krščansko ljudstvo in otresi se nepoklicanih gospodarjev!

Drobtine.

Socijalistični shod. V nedeljo 22. t. m. popoldne ob 2. uri imeli so naši socijuzi ljudski shod v Kazini. Krščanski socijalisti se splošno shoda niso vdeležili. Novi rešenik naših »modrih in naobraženih socijalnih demokratov« sodrug Kristan je poročal o razvitju volilne reforme. Razpravljal je stvar na dolgo in široko, govoril zelo veliko, povedal pa nobene stvari, ki bi se ne bila premlevala po raznih shodih Bog zna koliko-krat. Mož je sicer glasen govornik, pa vendar mislimo, da z vso svojo modrostjo ne bode otel socijalno-demokratskega čolnička na Slovenskem. Med svojim govorom je seveda tudi malo požgačkal krščanske socijaliste,

češ da se se svojedobno zadovoljili z Vindišgrecovim volilnim predlogom, ker jim gre samo za mandate. Omenjal je tudi, kar je dolžnost in zapoved od zgoraj za vsacega nižjega socijal-demokrata, raznih »brahmov« in »boncev« ki skušajo vcepiti ljudstvu zavednost le do njih. Ti »brahmi« uđijo tudi marsikaj, kar seveda po mislih socijev ni dokazano, itd. ter seveda izkoriščajo ljudstvo. Nastopil je proti zadrugam, češ, da zadruge ne bodo nikoli rešile obrtnika in ne kmeta. Socijalna demokracija je edino zveličavna, vse drugo je muha. V tem smislu nekako je Kristan razmotrival svoje nazore. Za njim se je oglasil Gostinčar, ki je Kristanu odgovarjal na predbacivanja krščanskim socijalistom. Krščanskim socijalistom je bilo vedno za stvar; tudi nismo bili za Vindišgrecovo volilno reformo. Pomisli, vredno pa je, da, ko je grof Badeni objavil načrt sedanje volilne reforme, je socijalna demokracija naenkrat umolknila. Zakaj to, ko je prej vendar tako odločno zahtevala občno, direktno in tajno volilno pravico. Da imamo dandanes »brahme in bonce«, ki semtertje tudi ne simpatizujejo z socijalizmom, imela bo pa prihodnja socijalna demokratska država, ako bi se obistinila, gotovo druge »brahme in bonce«, ki bodo ljudi drugače in na debelo odirali. To se v socijalni demokraciji vže sedaj jasno kaže. Mi krščanski socijalisti bi ne imeli proti podržavljenju raznih proizvodjalnih sredstev veliko, ako bi vedeli, kakšna bode tista država. Ali bode takrat dobival od države vsakdo toliko, kolikor bode potreboval ali zaslužil? Kedo nam daje to garancijo? Po zadrugah naj se razvije obrt, veliki posestnik in tovarnar bodi tudi zadrugnik, zadrugniki tudi delavci; zadruge naj imajo zakonite pravice braniti in upravljati svoje zadeve. Na ta način bo upravljalo res ljudstvo samo sebe, kar pa v absolutni državni sili ni mogoče. Krščanski socijalisti smo tudi vedno odločno in dosledno postopali glede volilne pravice delavcev, to je razvidno iz naših shodov, časopisja in zasebnega delovanja. Kedor nam more v tem oziru kaj očitati, naj dokaže. Upamo pa, da zmaga pri nas krščanski socijalizem. Sodrug Kristan je potem ugovarjal oziroma odgovarjal, Gostinčarju. Večina odgovorov se mu je pa zelo ponesrečila. Najlepše je bilo, ko je rekel da ima socijalna demokracija pač neko vodstvo, ki pa nima zapovedavati in da ima vsak socijalni demokrat na shodih pravico govoriti. Kadar se pa uredi socijalna država, ne bode treba nobenega vodstva. V resnici se nam smilijo socijalno-demokratski delavci, da so tako zarukani, da verujejo celo takim trditvam. Kedo ne ve, da je vodstvo na Dunaju skoro absolutno in da se temu vodstvu pokori in mora pokoriti cela socijalna demokratska stranka?

Podraževanje kruha. Ljubljanska zadruga pekarskih mojstrov je sklenila, da se bode sedaj podražilo pečenje domačega kruha. Dosedaj se je računilo od hleba 3—5 kr. od sedaj se bo pa to zvišalo, in sicer so postavili tarifo, da se bo plačevalo po 2 kr. od kilogr. To bo zopet hud udarec za delavske družine. Delavci, ki morajo v večini porabljati za kruh bolj slabo moko, ker

niso mogli zmagovati za boljšo, bodo morali sedaj toliko več plačevati za peko kruha. In zakaj vse to? Morda so pekovski mojstri zboljšali plače svojim pomočnikom, ali morda skrajšali delavni čas? Nič od tega do sedaj še nismo čuli. Ali morda pekovski mojstri niso dovolj zaslužili pri svojem obrtu? Kakor je na zunaj razvidno, pekovska obrt najboljše izhaja izmed vseh malih obrti. Tukaj iščemo zastoj vzroka; vzrok temu je pač le iskati v želji po prevelikem zaslužku. Kaj brigajo naše pekovske mojstre solze lačnih proletarskih otrok? Kaj je njim mar, ali more delavec plačati ali ne? Ako hočeš, da boš jedel ti skorjico kruha, se moramo poprej ob isti zmagati mi, tako si gotovo mislijo, ko so najrevnejšemu ljudstvu naložili ravno tako breme, kakor bogatašem. Nasproti temu postopanju moramo mi krščanski socialisti ustopiti odločno. Konsumno društvo ima pravico, napraviti tudi pekarijo. To društvo naj toraj izrabi to pravico ter napravi samostojno pekarijo, v kateri bo svojim zadružnikom preskrbovalo dober in ceni kruh, kakor tudi ceno peko kruha. Ne imeli bi toliko proti podražanju pečenja kruha, ko bi isto ne slonelo samo na podlagi pohlepnosti. Ako se združujejo proti nam bogati peki, poskusimo tudi to mi proletarci nasproti pekom. Zato naj vsak delavec skuša peči kruh doma, dokler velja ta odredba pekovske zadruge ali se pa ne ukrene kaj drugega.

Prošnja. »Katoliško društvo za delavke« se obrača do vseh prijateljev naše organizacije, naj mu blagovolijo podariti primernih knjig. Vzlasti prosi, naj bi se mu darovalo kaj izvodov »pesmarice«, ki jo je izdala letos »Družba sv. Mohorja«. Pevski zbor šteje nad 30 članov. S pesmarico odpadejo dosedanji mnogi troški za prepisovanje. Blagohotna darila naj se pošiljajo društvu. Že naprej se v odboravem namenu zahvaljuje, želeč, naj Bog poplača dobrotnim srcem.

Salezija Petrič, knjižničarica.

Zakaj so socialistični agitatorji proti podpornim društvom? Pred nedavnim časom je socialdemokratski »misijonar« Kristan govoril v Trstu na shodu železničarjev. Med drugim je tudi rekel, da delavska društva ne morejo biti podporna društva, za delavce naj skrbé v času potrebe država in delodajalci. Delavci nimajo denarja, da bi si mogli vzdržavati podporna društva. Dobro, g. Kristan! Tudi mi sodimo, da je dolžnost države in delodajalcev skrbeti za bolne in onemogle delavce, ter odločno zahtevamo, da se to tudi dejansko izvede. Toda, dokler nimamo zadostnega varstva za te slučaje, smo si delavci dolžni vzajemno pomagati z lastno močjo, v svojih delavskih društvih. Da se razni »misijonarji« socialnih demokratov ne ogrevajo za podporna društva delavcev, prihaja pač od tod — ker hočejo biti sami za »misijonarenje« mastno plačani. Ako bi bila socialna demokratska društva podporna društva, kje se bo pa dobilo toliko tisočakov za razne judovske voditelje in njihove hlapce? Kako bodo pa potem isti brez dela redili svoje trebuhe, kako pohajali v poletni vročini po raznih toplicah in letoviščih? S čim plačevali grofovsko hrano, katero hočejo imeti?

S čim plačevali svoje »dekke« — kuharice, hišine itd.? Vse to hočejo imeti »moderni« krivonosni osrečevalci delavcev, ki se nazivljejo socialni demokrati. Za vse to mora seveda skrbeti »zave d n o« organizovano socialdemokratsko delavstvo. »Delavec« ima vedno svoje umazane predale polne psok na »kaplančke«, da se mastijo in postopajo. Svetovali bi temu listu in njegovim patronom, naj tam na Dunaju malo pogledajo, kako živijo socialnodemokratski mavšelski voditelji, ter naj tudi enkrat objavijo, kod kod vsi tisti tisočaki, ki se stekajo v njihove žepe. Zato da morejo dobro grofovsko mastno živeti socialnodemokratski voditelji, so proti delavskim podpornim društvom. — Ptiček se spozna po petju, radovedni smo, če bodo socialni demokrati spoznali iz takega krokanja svoje — ptiče! Avgust Erzin je bil pri tukajšnjem magistratu nastavljen uradnik. Nekega dne ga pokliče župan v svojo pisarno ter mu kratko reče: »pojdi domov, kadar Vas bomo klicali, pa pridite.« Vsled tega je bil omenjeni uradnik cele štiri leta izven službe v neki disciplinarni preiskavi, cele štiri leta ga ni nihče o nobeni stvari zaslišal, tudi se mu ni povedalo, iz kakega vzroka je v tej preiskavi. Naenkrat pa dobi ukaz, da mora v osmih dneh v službo in sicer z znižano plačo; zakaj, se mu ni pojasnilo. Seveda Erzin sedaj ni hotel iti za manjšo plačo v službo, ter je vložil na ministerstvo ugovor. Tako dela naš magistrat s svojim osebjem.

Pozor! Socialni demokrati že sedaj prav pridno agitujejo za prihodno volitev v peti skupini. Naše somisljenike po deželi prosimo, naj v svojih krogih delujejo že sedaj na to, da bodo slovenski delavci soglasno volili kandidata odločno krščansko-socialnih načel.

Zjalovljen poskus. Kdor pride v nepoznan kraj, kjer se nahaja mnogo raznovrstnih potov, in stezic, gotovo bi krenil na napačno pot, ako bi ne imel pravega zemljevida in dobrega kazipota. Socialni demokratizem hoče kar poplaviti celi svet s takimi poti in stezami, s političnimi in s strokovnimi društvi. Tako imajo v Ljubljani že skoraj vsi rokodelci svoja strokovna društva n. pr. železničarji, slikarji, kovinski delavci it. d. Ponuja se jim združenje na gnjilem temelju socialdemokracije, katera jih bode gotovo jedenkrat ugonobila. Tudi za ljubljanske tobačne delavce in delavke je hotela ustanoviti strokovno društvo, misleč da so tudi ti tako bedasti, da bodo šli na njihove limanice, da bodo nosili tudi ti svoj težko prislužen denar v nikdar nenasitne blagajne, za njihove agente, Kristana, Zavrnika, Čobala it. d. it. d., kateri se gotovo zastojne trudijo po shodih s svojim jezikom in vsaj sebi boljšajo stanje z delavskim denarjem. Kakor sem slisala, je bil meseca kimovca shod pri Lozarju, kateri je nameraval tobačne delavce in delavke spraviti v socialnodemokratski tabor. Neki soc. dem. sodrug Petrič je prebral pravila novega društva ki so se glasila med drugim, da se v društvu ne bode gledalo ne na narodnost in ne na vero. Koliko pa je židov, turkov, luteranov it. d. v tobačni tovarni? Še socialistični reveži so vsaj v katoliški krstni knjigi zapisani. Delavcem je

Petrič tako-le mehčal srca: Ako vsak teden en vrček piva več izpijete, ali manj, niste veliko na izgubi. Ako ne dosežete iz lepa, česar želite, bodele morali s štrajkom in takrat bodele lahko dobili podporo. Udnina se deli tudi med potujoče in za pravavarstvo. Vprašam pa, kam pa potujejo tobačni delavci, da bodo podporo dobivali, morda jih bodele. Vi spravili na Dunaj, v Curih ali v bližnje Zagorje, poslušat Vaše lačne pridigarje, ker Vas je tukej premalo, da se bodo urili tudi ti v obrekljivosti in lazi, in da bodo tudi ti na shode med mirno ljudstvo nosili kamenje in revol-verje. Ko so bila pravila prebrana, vprašani so bili navzoči, če so s tem zadovoljni, naj roke dvignejo, in res, manj kakor polovica vzdigne roke kvišku, drugi se ne gajejo; vprašani so bili tudi nasprotni, a prenumno se jim je zdelo vse to počenjanje, ostali so mirni. Pri tem pa je igrala glavno vlogo neka »cunjarjeva ayba« z imenom Lenica. Kakor hitro je videla, da so nasprotniki mirni, zavpila je: vse zadovoljno, — nobenega nasprotnika. Na shodu bilo je od 50 do 55 oseb z ženami in otroci in še ti niso bili vsi tobačni delavci. Slednjič je bilo izvoljenih 5 članov iz te častite skupščine, ki bi imeli nalogo pravila spraviti v potrjenje, in ustanoviti novo »izsesovalno društvo«. Toda gotovo niso na pravo struno zadeli ker še sedaj nič ne brenka. Društvo bi se imelo ustanoviti koncem vinotoka ali začetkom listopada, toda sedaj ni duha ne sluha o njem. Zakaj? Med tem sem zvedela, da Ljubljana ni še dosti godna za to stvar, ali kakor se je izrazil eden izmej izvoljenih: »Ko bi babjega društva ne bilo, bi že še bilo«. — Da, da, naše društvo marsikaterega bode v oči, ker je dobra stvar. Ne, društvenice nimamo desk na očeh, kakor Vaše soc. dem. »plesalske veše« me dobro vidimo, in ne maramo da bi nam jih Vi odpirali. Vam pa cenjene društvenice priporočam naše društvo da se ga oklenete, in dobro obiskujete. Ni se Vam treba bati, da se poruši, ker je na trdem temelju, krajšate si lahko dolge zimske večere z delom, in branjem dobrih knjig, ki se v društvu nahajajo. Ako se Vam pa kak priliznjen »opičar« hlini v ovčji obleki pokazite mu hrbet, ker družega ni vreden.

Društvena Hrabroslava.

Agitacija socijalnih demokratov besni od dné do dné hujše. Poskušali so zadnji čas prodreti v Kranj, kjer so priredili že dva shoda. — Na Grosupljem se je že tudi smukal znani krojač Železnikar, išoč prostora za zborovanje. — Nedavno so ustanovili v Ljubljani novo »strokovno društvo za slikarje in pleskarje.« — Da izprevidijo naši bralci, kaj zahtevajo socijalni demokratje od svojih udov, omenjamo to-le: V vsakem strokovnem društvu gre na jmanj 50% v osrednje vodstvo. Šteje se sicer, da se tam zbira denar za stavke, a prav za prav služi le judom-voditeljem in njihovim plačanim hlapcem. Ud si mora naročiti »strokovno glasilo«, mora zbirati za tiskovni zaklad, za jetnike itd., da samih plačevanj ne vé, kje se ga glava drži. Vrh tega si mora vsaka večja zveza plačevati agenta, mora vzdrževati agitatorje in jim plačevati razna misijonarska pota.

Zadnji čas pa prinašajo vsa socijalno-demokratska glavnica poziv, naj delavci brž vložé 14.000, reci stiri najst tisoč goldinarjev za »Arbeiterzeitung«, oziroma za juda dr. Adlerja. Dozdaj je prišlo že nad 2000 gld. zanjo. Če ne more družega zmodriti delavcev, jih bo vsaj to. Judje ne poznajo v nesramnosti svojega izsesavanja ubozih delavcev nobene meje. Čim več izmolzejo, tem bolj jim raste predrznost. Zato že iz človekoljubja pozivljemo vse poštenjake, naj se združijo proti najgrji izkorisčevalki delavskih stanov, namreč — proti judovski socijalni demokraciji.

Pri gotskem shodu so bili seveda sami »delavci« izbrani za voditelje zborovanja. Ti »delavci« so bili: Predsednik — milijonar jud Singer, zapisnikar — milijonar jud Aron in poleg njih jud Sen-lank, jud Stadthagen, jud Kvark in jud Braun.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pletersnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

ur ar LUKA VILHAR ur ar

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

Čast domačemu obrtu!



Preč duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4 v Ljubljani.

Svoji k svojim!

24-22

Prihodnja številka Glasnika izide 10. decembra.